

Saksbehandler: Per Arne Stavnås
Tlf. direkte: 99 29 03 86
E-post: fmntpst@fylkesmannen.no

Deres ref.: 13/4482
Vår ref.: 2013/4472

Vår dato: 23.09.2013
Arkivnr: 008

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sin uttalelse til høring av NOU 2013:9 Ett politi - rustet til å møte fremtidens utfordringer

Innledning

Fylkesmannen viser til brev av 21. juni der vi blir invitert til å avgi en høringsuttalelse til NOU 2013:9, Politianalysen. Politietaten er en viktig etat i vårt samfunn og en viktig samarbeidspart for Fylkesmannen.

Politianalysen er på mange måter et resultat av de ulykksalige hendelsene som skjedde i Oslo og på Utøya 22. juli 2011. Det er positivt med alt arbeid som settes i verk for å bidra til å gjøre Norge tryggere. Slike ekstreme hendelser må, sammen med andre faktorer, vektlegges tungt og være dimensjonerende for hvordan Politiet skal struktureres/reformeres. Det samme må man kunne si i forhold de grenseoverskridende vinningsforbrytelsene som begås av profesjonelle bander fra tidligere Øst-Europa.

Vi mener at det også er svært viktig å vektlegge de dagligdagse uønskede hendelsene og hverdagskriminaliteten når man skal ta stilling til hvordan grunnberedskapen bygges opp hos nødetatene (brann, politi og helse) og i kommunene. Når grunnberedskapen er i orden, er det viktig å kunne etablere god samhandling mellom en rekke aktører når man blir stilt overfor store og komplekse hendelser av nasjonal karakter.

22.juli kommisjonen leverte et solid analysearbeid. Politianalysen ser også ut til å ha gjort gode og omfattende analyser. Vi vil imidlertid understreke forskjellen i at der 22.juli kommisjonen uttrykker at de viktigste lærdommene ikke handler om organisering, lovgivning og ressurser, men derimot om kultur og ledelse, så foreskriver Politianalysen omfattende organisatoriske endringer (regionmodellen), som et av de mest sentrale grepene som bør gjøres.

Valg av modell

Vi mener, på samme måte som 22. juli kommisjonen, at det utslagsgivende for Politiets suksess ikke nødvendigvis er omfattende organisasjonsendringer, men tvert imot satsing på kultur og ledelse. Allikevel ser vi ikke bort fra at mindre organisasjonsendringer kan ha en viss effekt ift. bedre sentral ledelse av og dialog med Politidistriktene.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag ønsker å gå inn for Politianalysens forslag som omtales som fylkesmodellen. Dette betyr da en reduksjon fra dagens 27 politidistrikter til 18 (eller 19 med Oslo som eget distrikt). Allerede vel fungerende politidistrikter som er etablert på tvers av fylkesgrenser bør etter vår oppfatning videreføres.

Vi begrunner vårt valg av modell videre med at Politiet ikke bør gis anledning til å etablere en ny organisasjon uten samtidig å ta hensyn til landets grunnleggende organisering i kommuner og fylker. Det er etter vårt syn allerede i dag en utfordring for den regionale samhandling at mange etater er gitt anledning til organisasjonsendringer uten hensyntagen til grunnorganiseringen. Fylkesmannen merker denne utfordringen bl.a. gjennom sammensetningen av Fylkesberedskapsrådet, der noen møter som ansvarlig for sin region (f.eks Sivilforsvaret), mens andre møter som ansvarlig for et distrikt i regionen (f.eks. Statens Vegvesen).

Når det gjelder forholdet til de to andre nødetatene, brann og helse, fremstår det for oss som svært lite ønskelig at Politiet skal få anledning til å etablere sine operasjonssentraler uten å måtte ta hensyn til tilsvarende sentraler hos brann og helse. Tiden er etter vår mening overmoden i forhold til å etablere felles sentraler for nødetatene og samtidig felles nødnummer. I vårt nabofylke i øst; Jämtlands län (på størrelse med Nord-Trøndelag) så har de svært gode erfaringer med å samle alle nødetatene og nødsentralene, samt flere andre beredskapsaktører i et Trygghetens hus i Østersund.

En annen årsak til at vi støtter fylkesmodellen, er det nødvendige samarbeidet som må være mellom Politimesteren og Fylkesmannen hva angår arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Her siktes det til Politimesterens koordineringsansvar som er hjemlet i Politiloven og Fylkesmannens tilsvarende ansvar slik som dette fremgår av Retningslinjer for det regionale samordningsansvaret ved kriser og katastrofer i fred, Kgl. res. av 12.12.1997. Dette samarbeidet kommer særdeles godt til uttrykk gjennom arenaene Lokal redningssentral (LRS) og det tidligere nevnte Fylkesberedskapsrådet.

Samarbeidet om samfunnssikkerhet og beredskap på fylkesnivå, er noe vi har meget god erfaring med i Nord-Trøndelag både hva angår reelle hendelser og øvelser, noe som for øvrig er bekreftet i Hovedredningssentralen i Sør-Norges rapporter etter tilsyn med LRS Nord-Trøndelag. Vi er veldig godt fornøyd med å ha Politiet i Nord-Trøndelag å støtte oss til i det viktige arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket.

Lensmannsdistrikter / Politistasjoner

Vi mener at en kombinasjon av lensmannskontor/politistasjoner og politipatruljer vil kunne tilfredsstille befolkningens rettmessige krav om polititjenester også «etter kontortid». Langt på vei har vi en slik ordning i Nord-Trøndelag i dag med tre regionlensmenn som disponerer samtlige ressurser innenfor sin region.

Når det gjelder forebyggende arbeid både innenfor rus, trafikk og skole mv, er det av stor betydning at de polititjenestemenn og -kvinner som deltar i dette er godt kjent og nyter alminnelig tillit i lokalmiljøet. Dette gjelder også arbeidet som er knyttet til de lokale politiråd i kommunene. Det er derfor ikke tilfredsstillende at forebyggende arbeid overlates til de operative politipatruljene som er utgangsdiskonert for nettopp operative oppgaver. Ansatte ved lensmannskontorene/politistasjonene, og som kanskje ikke har tilfredsstillende klarering for «skarpe» oppdrag, kan være utmerkede representanter å sette til dette forebyggende arbeidet.

Dette betyr at vi fortsatt går for en desentralisert struktur hva angår lensmannsdistrikter, politistasjoner og politipatruljer. Norge har mye spredt bosetting som også trenger et godt polititilbud.

Oppgaver

Vi er i utgangspunktet enig i det som Politianalysen foreskriver hva angår Politiets oppgaver, dvs. at det kun er kjerneoppgavene og oppgaver som støtter opp om disse som Politiet skal arbeide med. De øvrige av dagens oppgaver skal overføres andre etater/virksomheter. Det er imidlertid av stor betydning at disse oppgavene underlegges en grundig vurdering før en evt. overføring finner sted.

Avslutning

De kommentarer vi har avgitt ovenfor, er alle knyttet til den delen av Politianalysen som kalles «strukturen». Analysen foreskriver også en annen reform som er kalt «kvalitetsreformen» og som i første rekke omhandler:

Bedre styring og styrket ledelse herunder:

- tydeliggjøre rolle-, ansvars- og kompetansedeling mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet, politidistrikter og særorganer
- utvide Politidirektørens fullmakter, myndighet og ansvar
- utvikle en tydelig strategisk ledergruppe for etaten
- få en ledelsesutøvelse med tydelige krav og forventninger til politiets ledere
- standardisere lederutvelgelse og -utvikling
- reformere styringsprosessene og utviklingsarbeidet i og av etaten.

Bedre kvalitet og prestasjoner herunder:

- strategisk styring av teknologiområdet som sikrer effektiv ressursutnyttelse og hurtigere innføring av kritiske systemer innen det politioperative området
- prestasjonsledelse med tydelige målsettinger og krav, måling og oppfølging av resultater og tiltak for å håndtere manglende måloppnåelse over tid
- kunnskapsbasert løsning av politiets oppgaver gjennom systematisk bruk av analyse og utvikling av beste praksis-metoder
- standardiserte arbeidsmetoder og prosesser basert på beste praksis, kombinert med prosesser for kontinuerlig forbedring og læring på tvers av etaten
- strategisk kompetanse- og lederutvikling gjennom kompetanse- og karriereplaner som grunnlag for styring av etterutdanning og økt vekt på ekstern rekruttering av spisskompetanse til etaten
- en kostnadseffektiv organisasjon med riktig nivå på administrativt personell og styrking av felles administrative funksjoner på tvers av organisasjonen.

Vi slutter oss til «kvalitetsreformen» og er samtidig av den formening at den kan gjennomføres uavhengig av hvilken struktur det norske politi skal velge for fremtiden.

Med hilsen

Inge Ryan
Fylkesmann i Nord-Trøndelag

Per Arne Stavnås
Fylkesberedskapssjef
Kommunalavdelingen

Kopi:
Nord-Trøndelag fylkeskommune
Politimesteren i Nord-Trøndelag

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift